

Effect of Carbonated Beverages on the Surface Roughness of Orthodontic Arch Wires via Profilometry Method

Hedieh Zand Dolatshai¹, Ahmad Sheibani Nia^{2*}, Behnam Khosravani Fard³, Seyyed Mostafa Fatemi⁴

1. Orthodontist (Private Office).

2. Fellowship of Orthosurgery, Dental School of Islamic Azad University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

3. Head of Orthodontic Department, Dental School of Islamic Azad University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

4. Department of Dental Biomaterials, School of Dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Received: November 10, 2021; Accepted: February 08, 2022

Abstract

Background and Aim: One of the problems of the fixed orthodontic treatments is the changes of surface characteristics of the orthodontic wires. Presence of the surface roughness on orthodontic wires can affect the corrosion, friction, dental movement, biocompatibility, and esthetic, which can prolong the treatment and interfere with tooth movement. The present study was carried out to evaluate and measure the influence of the most popular soft drink, Coca Cola, on the surface roughness of nickel titanium and stainless steel wires.

Methods: An experimental research was performed in vitro on 80 wires. Orthodontic wire packages of nickel titanium and stainless steel with round (diameter of 0.016 inches) and rectangular (0.016×0.022 inches) cross section of American Orthodontic (AO) Company were randomly prepared in 10 millimeter pieces. The samples were cleaned via alkaline solution and then surface roughness of the wires (R_a , R_q , R_z) were tested using profilometer machine. This process was repeated daily for 30 days. Eventually, the same surface roughness parameters were re-evaluated and compared with that before the intervention. We used Cronbach's alpha test to evaluate internal consistency of primary data, and in each group before and after changes were measured running Wilcoxon test. Also, to test the meaningfulness of differences between groups, Mann-u-Whitney statistical analysis was used.

Results: Statistical analysis showed that the changes on R_a , R_q , R_z in all four groups were not significant ($P < 0.9$). Also, R_a , R_q , R_z before inserting the wires in Coca Cola revealed that variables in stainless steel group were higher compared with those in Ni-Ti groups. For example, the amount of R_a , R_q , R_z of stainless steel and Ni-Ti groups were 18.08 ± 3.55 , 105.31 ± 8.84 , 95.64 ± 4.54 vs. 6.19 ± 0.34 , 60.78 ± 3.66 , 53.74 ± 1.91 respectively. These findings were the same after placing the samples in the Coca Cola, too ($P < 0.9$).

Conclusion: It can be concluded that the carbonated drinks cannot affect the surface roughness of arch wires neither the treatment duration.

Keywords: Arch Wire; surface roughness; Nickel Titanium; Orthodontic Treatment; Stainless Steel; Profilometry; soft drink

Please cite this article as: Zand Dolatshai H, Sheibani Nia A, Khosravani Fard B, Fatemi SM. Effect of Carbonated Beverages on the Surface Roughness of Orthodontic Arch Wires via Profilometry Method. Pejouhesh dar Pezeshki. 2022;46(3):84-94.

*Corresponding Author: Ahmad Sheibani Nia; Email: asheibanimia@yahoo.com

بررسی تاثیر نوشابه‌های گازدار بر خصوصیات سطحی سیم‌های ارتوونسی به روش

پروفائلومتری

^۴ هدیه زند دولتشاهی^۱، احمد شیبانی نیا^{۲*}، بهنام خسروانی فرد^۳، سید مصطفی فاطمی^۴

- ۱- متخصص ارتوндنسی.
 - ۲- فلوشیپ ارتوسرجی، دانشکده دندانپزشکی آزاد اسلامی، تهران، ایران.
 - ۳- مدیر گروه بخش ارتوندنسی، دانشکده دندانپزشکی آزاد اسلامی، تهران، ایران.
 - ۴- گروه مواد دندانی، دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۱۹

۱۴۰۰/۰۸/۱۹ یافت: دخیل تا

خلاصه

سابقه و هدف: یکی از مشکلات در درمان‌های ارتودننسی ثابت، تغییر در خشونت سطحی سیم‌های ارتودننسی است. وجود ناهمواری‌های سطحی بر روی سیم‌های ارتودننسی می‌تواند بر روی خوردگی، اصطکاک، حرکات دندانی، سازگاری نسجی و زیبایی تاثیر بگذارد. این مطالعه به اندازه‌گیری و بررسی تاثیر نوشابه‌های گازدار بر خشونت سطحی سیم‌های نیکل تیتانیوم و استنلس استیل پرداخته است.

روش کار: تحقیق به صورت تجربی In vitro بر روی ۸۰ عدد سیم انجام گرفت. بسته های ۱۰ عددی سیم های ارتدنسی نیکل تیتانیوم و استنلس استیل با سطح مقطع دایره با قطر ۰/۱۶ اینچ و سطح مقطع مستطیل در ابعاد ۰/۲۲×۰/۱۶ اینچ از کمپانی (AO) American Orthodontics در قطعات میلی متری به صورت تصادفی آماده شدند نمونه ها با محلول آلکالینی تمیز شدند و سپس خشونت سطحی سیم ها به وسیله دستگاه پروفیلومتر سنجیده شد. همه نمونه ها ابتدا در ویال پلاستیکی حاوی ۱۰ میلی لیتر نوشابه گازدار (کوکاکولا ۲/۷۴ pH) به مدت ۴ دقیقه و سپس در بzac مصنوعی با $pH = 7$ قرار گرفتند. این روند به طور روزانه برای مدت ۳۰ روز تکرار شد. در نهایت، خشونت سطحی دوباره ارزیابی شد و با مقدار قبل از مداخله مقایسه شد. در هر گروه تغییرات قبل و بعد توسط آزمون Wilcoxon اندازه گیری شده و به وسیله آنالیز آماری Mann-u-Whitney معنادار بودن اختلاف بین گروه ها بررسی شد. **یافته ها:** آنالیز نشان داد که میزان تغییرات زیری سطحی در چهار گروه مذکور به لحاظ آماری معنادار نبود ($P > 0/9$). میزان تفاوت همچنین، در مقایسه متغیر های استیل R_a , Rq , Rz ، بین گروه های استنلس استیل و نیکل تیتانیوم قبل و بعد از قرار دادن سیم ها در نوشابه کوکاکولا نشان داد که هر سه متغیر در استنلس استیل بیشتر از نیکل تیتانیوم است. مثلاً به عنوان نمونه مقدار متغیر های R_a , Rq , Rz در سیم های استیل و نیکل تیتانیوم $0/16 \pm 3/55$ بترتیب $\pm 4/54 \pm 4/54 \pm 8/84$, $1/05 \pm 3/31$ در مقابل $0/34 \pm 6/19 \pm 3/66$, $6/80 \pm 7/87 \pm 5/37$ است ($P < 0/9$).

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که نوشابه گازدار نمی‌تواند بر خشونت سطحی سیم ارتدنسی تاثیر بگذارد.

وازگان کلیدی: آرج وایر؛ خشونت سطحی؛ نیکل تیتانیوم؛ درمان ارتودنسی؛ استنلس استیل؛ پروفیلومتری

به این مقاله، به صورت زیر استناد کنید:

Zand Dolatshai H, Sheibani Nia A, Khosravani Fard B, Fatemi SM. Effect of Carbonated Beverages on the Surface Roughness of Orthodontic Arch Wires via Profilometry Method. *Pejouhesh dar Pezeshki*. 2022;46(3):84-94.

*نویسنده مسئول مکاتبات: احمد شیبانی؛ آدرس: پست الکترونیکی: asheibaninia@yahoo.com

ارتودنسی حائز اهميت است. از طرفی مواد دندانی باید در برابر استرس‌های مکانيکي، شيميايی و حراري در دهان بيماران مقاومت كنند و باید سازگاري کافی با محبيت تهاجمي دهان داشته باشند، نتيجتاً كيفيت سطحي (خشونت سطح مواد دندانی) از بيشترین اهميت برخوردار است (۱۱). امروزه به دليل وجود رژيم‌های غذائي متنوع، نوشيدني‌های حاوي مواد نگهدارنده و گازدار و دهان شويه‌ها و تركيبات شيميايی آنها، ويزگي مکانيکي مواد دندانی و سيمهای ارتودنسی متاثر می‌شوند (۱۲، ۱۱).

بررسی‌های متعددی در مورد اثر دهان شويه‌ها، محصولات حاوي فلورايد بر خصوصيات مکانيکي انواع سيمهای و براكت‌ها و ميزان اصطکاك بين سيم و براكت ارتودنسی انجام شده است و به اين نتيجه رسيده‌اند که اين دهان شويه‌ها خشونت سطحي و اصطکاك بين سيم و براكت را افزایش می‌دهند، ولی گزارش دقیق از ميزان خشونت سطحي و تغیير خصوصيات مکانيکي سيمهای ارتودنسی در مجاورت اين محلول‌های شيميايی، غذاها و نوشيدني‌های گازدار در بازه يك ماهه (که زمان معمول تعويض آرج وايره‌است) داده نشده است (۱۳-۱۶). گاز کربن دی اكسيد ماده مؤثر اصلی برای گازدار کردن اين نوشيدني‌هاست که اين اسيد می‌تواند سبب کروزن در ساختارهای دندانی و مواد دندانی و تغييرات در خصوصيات مکانيکي و شيميايی آرج وايره‌ای ارتودنسی شود (۱۷، ۱۸). هر ايراني به طور متوسط سالانه ۴۲ ليتر نوشابه مصرف می‌کند، سرانه مصرف نوشابه در جهان حدود ۱۰ ليتر است و اين يعني ميانگين مصرف نوشابه در ايرانيان چهار برابر ميانگين جهان است (۱۹). با توجه به شيع بالاي درمان‌های ثابت ارتودنسی در نوجوانان و سرانه مصرف بالاي نوشابه‌های گازدار در كشور در سال‌های اخير (۲۰)، اثر اين ماده بر خصوصيات سطحي آرج وايره‌ای ارتودنسی دارای اهميت است (۲۱).

با توجه به اهميت موضوع و اختلافنظر در اين زمينه، اين تحقيق را با هدف اندازه‌گيری ميزان ناهمواري‌های سطحي موجود توسط متغيرهای R_a , Rq , Rz بر روی سيمهای نيكل

مقدمه

يکی از مشكلات در درمان‌های ارتودنسی ثابت تغيير در خشونت سطحي سيمهای ارتودنسی است (۱-۳). يکی از اجزای دستگاه‌های ارتودنسی که امروزه در سطح وسعي برای درمان استفاده می‌شود، آرج وايره‌ها هستند (۴، ۵). آرج وايره‌ای ارتودنسی بسته به تركيبات متفاوت هستند. در تركيب آنها از آلياچهای مختلفی برای ايجاد مقاومت مکانيکي لازم با هدف حرکت دندان‌ها و يا حفظ دندان‌ها در يك موقعیت طی مدت درمان استفاده می‌شود (۴). آرج وايره‌ای استنليس استيل (SS) و نيكل تيتانيوم (Ni-Ti) شائع‌ترین متریال‌های مصرفی در ارتودنسی هستند. آرج وايره‌ای نيكل تيتانيوم به دليل خصوصيات حافظه‌داری (۶) و سوبرالاستيك (۷) به کار می‌روند. سيمهای استنليس استيل نيز از ابتدا مورد استفاده بوده و امروزه نيز در موارد بستن فضا و نيار به force deflection بالا کاربرد دارند.

وجود ناهمواري‌های سطحي بر روی سيمهای ارتودنسی می‌تواند بر روی خوردگی، اصطکاك، حرکات دندانی، سازگاري نسجي و زيبائي تاثير بگذارد (۲، ۳). از طرفی هر گونه تغيير در خصوصيات مکانيکي آرج وايره‌ای مورد استفاده می‌تواند نتایج نهايی درمان را تحت تاثير قرار دهد و سبب اعمال تیپ يا تورک و حرکات ناخواسته دندانی شود (۴-۸). نشان داده شده است که افزایش ناهمواري‌های سطحي سيمهای ارتودنسی به دليل ايجاد سطح تماس بيشتر سيم و براكت، سبب افزایش اصطکاك می‌شود، نيروهای اصطکاك می‌تواند سبب کاهش نيروهای ارتودنسی به ميزان ۵۰ درصد و حتی بيشتر شود (۸). در مقابل عده‌ای از محققان گزارش کرده‌اند اگر چه ناهمواري‌های سطحي بر روی حرکت دندان‌ها بر روی آرج واير اثر دارد، ولی حرکت دندان پروسه‌ای پيچيده است و به فاكتورهای بسیار زياد ديگري بستگی دارد (۹). تخریب يك فلز به دليل خوردگی می‌تواند سبب آزادسازی یون‌های فلزی يا افزایش انحلال پوشش سطحي آن شود (۱۰). از اين رو توجه به ميزان خشونت سطحي در سيمهای ارتودنسی و آرج وايرهای

از سیم‌های نیکل تیتانیوم و استنلس استیل یک بسته حاوی ۱۰ عدد سیم از کارخانه American Orthodontics به شکل آرج‌پری‌فرم و در اندازه ۱۰ میلیمتر و در سایزهای $\times 0.022$ و 0.016 و 0.016 اینچ بررسی شد. نمونه‌ها از قسمت صاف آرج واير پري فرم انتخاب شد و برای عدم شناخت آنها توسط فرد آزمایش‌کننده، علامت و کدگذاری شد و قبل از هر گونه مداخله‌ای توسط یک محلول آلکالینی برای از بین بردن هر گونه مواد چربی، معدنی و آلی احتمالی تمیز شدند. سپس زیری سطحی هر یک از سیم‌های مورد نظر (۴ گروه ۱۰ تایی) قبل از قراردهی در نوشابه گازدار به وسیله پروفیلومتر اندازه‌گیری شد، پروفیلومتر مدل PFM-6020(1D) ساخت کشور ایران است که سه اسکن از موقعیت‌های متفاوت هر سیم با دقیق 50 نانومتر تهیه کرد. رنج اندازه‌گیر دستگاه 200 میکرومتر بود. در این روش حرکات عمودی نوک دستگاه که در تماس دایم با سطح است در مقابل سطح مورد اسکن قرار گرفته و ناهمواری‌های سطحی را ثبت می‌کرد. این دستگاه با سرعت ثابت یک میلی‌متر در ثانیه ناهمواری‌های سطحی اجسام را به طور مکانیکی در پروفایل اسکن شده توسط یک وسیله اندازه‌گیری می‌کرد. پروفایل اسکن شده توسط یک میلی‌متر الکترونیکی کوچک میزان ناهمواری‌های سطحی را به صورت عدد نشان می‌داد. Scanning در مسافت‌های 5 میلی‌متر انجام گرفت، سپس میانگین و انحراف معیار ناهمواری‌های سطحی اندازه‌گیری شدند. در این مطالعه از دستگاه پروفیلومتر دانشکده مهندسی مواد دانشگاه شیراز استفاده شد. سپس با قرار دادن نمونه‌ها (قطعات یک سانتی‌متری) به مدت چهار دقیقه در ویال پلاستیکی حاوی 10 ml نوشابه گازدار (کوکاکولا $\text{pH} = 2.74$) و سپس در بzac مصنوعی ساخته شده در لابرаторی مواد دندانی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران، (با ترکیب: Di sodium hydrogen Potassium chloride, chloride 1-hydrate sodium calcium chloride, Urea, phosphate sulphide water, Distilled sulphide pH) 7 (۲۴) به عنوان محیط استاندارد قرار گرفتند. این روند به طور روزانه برای مدت 30 روز (زمان معمول تعویض آرج وايرهای ارتودنسی) انجام شد.

تیتانیوم و استنلس استیل دراثر قرارگیری این سیم‌ها در مجاورت نوشابه گازدار در دانشکده دندانپزشکی آزاد تهران در سال 1399 طراحی و اجرا شد.

R_a : میانگین خشونت سطحی کل (۲۲)

R_q : حداکثر عمق خشونت (۲۲)

R_z : میانگین بلندترین تا عمیق‌ترین نقطه (۲۲)

روش کار

این تحقیق به روش تجربی single blind انجام شد. سیم‌های استنلس استیل سایز 0.022 و 0.016 و 0.016 اینچ و سیم‌های نیکل تیتانیوم سایز 0.016 و 0.022 اینچ ساخت کارخانه American Orthodontics در قطعات 10 میلی‌متری به صورت تصادفی آماده شدند (۲۳، ۲۲، ۱۰). برای محاسبه حجم نمونه از فرمول حجم نمونه برای مقایسه چند میانگین استفاده شد. خطای آلفا برابر یک درصد و توان مطالعه برابر 90 درصد در نظر گرفته شد. حجم نمونه بر اساس مطالعه حافظه همکاران، 9 نفر برای هر گروه محاسبه شد. نهایتاً با در نظر گرفتن 10 درصد احتمال ریزش نمونه، برای هر گروه حجم نمونه 10 در نظر گرفته شد (۲۳).

$$\bar{\mu} = \frac{1}{k} \sum_{j=1}^k \mu_j^1 = \frac{1}{4} (12.29 + 5.07 + 6.23 + 5.47) = \frac{29.06}{4} = 7.26$$

$$\Delta = \frac{1}{\sigma^2} \sum_{i=1}^k (\mu_i - \bar{\mu})^2$$

$$= \frac{1}{4.14^2} ((12.29 - 7.26)^2 + (5.07 - 7.26)^2 + (6.23 - 7.26)^2 + (5.47 - 7.26)^2)$$

$$= \frac{1}{4.14^2} (5.03^2 + 2.19^2 + 1.03^2 + 1.79^2) = \frac{34.35}{17.13} = 2.03$$

$$n = \frac{\lambda_{g,\alpha,1-\beta}}{\Delta} = \frac{17.43}{2.03} = 8.58 \sim 9$$

بعد از طی مراحل تصویب پایان نامه و اخذ کد 22710201972035 و همچنین کد اخلاق IR.IAU.DENTAL.REC.1399.089 مراحل به صورت زیر انجام شد.

۲۰ سیم نیکل تیتانیوم $\times 0.022 \times 0.16$ اینچ و ۲۰ سیم نیکل تیتانیوم $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ اینچ بودند. برای ارزیابی همبستگی مقادیر اولیه پارامترهای خشونت سطحی نمونه سیم‌های هر چهار گروه تحت آزمون Cronbach's alpha قرار گرفت. با توجه به اینکه در تمامی پارامترهای مورد ارزیابی در چهار گروه سیم‌ها $\alpha < 0.9$ است، می‌توان نتیجه گرفت تفاوت معناداری بین سیم‌ها وجود ندارد. مقادیر میانگین و انحراف معیار، مقدار و درصد تغییرات و مقادیر P-value متغیرهای R_z, R_q, R_a سیم‌های استینلس استیل $\times 0.022 \times 0.16$ و نیکل تیتانیوم با سطوح مقطع $\times 0.022 \times 0.16$ و $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ اینچ حاصل از نتایج پروفایلومتری قبل و بعد از مداخله در جداول ۱ و ۲ نشان داده شده است. مثلاً مقدار متغیرهای R_q, R_a, R_z در سیم‌های استیل و نیکل تیتانیوم $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ بترتیب $3/55 \pm 3/55$ در مقابل $95/64 \pm 4/54$ ، $105/31 \pm 4/54$ ، $105/31 \pm 4/54$ در مقابله با $95/64 \pm 4/54$ ، $105/31 \pm 4/54$ ، $105/31 \pm 4/54$ ($P < 0.9$) (P<0.9).

دوباره خشونت سطحی مورد ارزیابی قرار گرفت و این دو مقدار با هم مقایسه شدند. پروسه آزمایش در دمای ۳۷ درجه در انکوباتور انجام شد. (نوشابه گازدار و بzac مصنوعی به صورت روزانه Refresh شدند). دوباره آزمون پروفایلومتری انجام شد و خشونت سطحی استخراج و با مقدار قبل از مداخله مقایسه شد. مقادیر اولیه ۱۰ نمونه سیم‌های هر چهار گروه تحت آزمون Cronbach's alpha قرار گرفت. در هر گروه تغییرات قبل و بعد توسط آزمون Wilcoxon آنالیز اندازه‌گیری شده و به وسیله آنالیز آماری Mann-u-Whitney معنادار بودن اختلاف بین گروه‌ها بررسی شد.

یافته‌ها

در این مطالعه، تعداد ۸۰ سیم ارتودنسی مورد مطالعه قرار گرفتند. ۲۰ سیم ارتودنسی استینلس استیل $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ اینچ بودند؛ ۲۰ سیم ارتودنسی استینلس استیل $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ اینچ

جدول ۱- میزان تغییرات خصوصیات سیم‌های استینلس استیل بر حسب شاخص‌ها به تفکیک قطر سیم

سایز	شاخص	مراحل	R_z	R_q	R_a
$0.016 \times 0.022 \times 0.16$ SS	قبل		$95/64 \pm 4/54$	$105/31 \pm 4/54$	$105/31 \pm 4/54$
	بعد		$95/49 \pm 4/53$	$101/28 \pm 4/53$	$101/28 \pm 4/53$
	مقادیر		0.15 ± 0.047	$4/0.3 \pm 0.024$	0.21 ± 0.078
	درصد		0.15	$2/97$	$1/1$
$0.016 \times 0.022 \times 0.16$ اینچ	آزمون		$p < 0.9$	$p < 0.2$	$p < 0.9$
	قبل		$95/93 \pm 4/56$	$107/81 \pm 9/05$	$107/81 \pm 9/05$
	بعد		$95/35 \pm 4/53$	$102/07 \pm 8/57$	$102/07 \pm 8/57$
	مقادیر		0.58 ± 0.065	$5/74 \pm 0.084$	0.37 ± 0.148
$0.016 \times 0.022 \times 0.16$ اینچ SS	درصد		0.6	$5/6$	$2/1$
	آزمون		$p < 0.9$	$p < 0.2$	$p < 0.9$

مقادیر و درصد تغییرات و مقادیر P-value متغیرهای R_z, R_q و R_a سیم‌های نیکل تیتانیوم با سطوح مقطع $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ و $0.016 \times 0.022 \times 0.16$ حاصل از نتایج پروفایلومتری قبل و

نتایج آنالیز آماری نشان می‌دهد که نوشابه گازدار کوکاکولا فاقد اثر آماری معنادار بر پارامترهای مختلف خشونت سطحی در سیم‌های استینلس استیل است. مقادیر میانگین و انحراف معیار،

معنادار بر پارامترهای مختلف خشونت سطحی در سیم‌های نیکل تیتانیوم است ($P=0.9$).

بعد از مداخله در جدول ۲ نشان داده شده است. نتایج آنالیز آماری نشان داد که نوشابه گازدار کوکاکولا فاقد اثر آماری

جدول ۲- میزان تغییرات خصوصیات سیم‌های نیکل تیتانیوم بر حسب شاخص‌ها به تفکیک قطر سیم

R_z	R_q	R_a	شاخص	
			مراحل	سایز
$53/74 \pm 1/91$	$60/78 \pm 3/66$	$6/19 \pm 0/34$	قبل	SS / ۰.۱۶ NiTi
$53/52 \pm 1/90$	$60/63 \pm 3/65$	$6 \pm 0/33$	بعد	
$0/22 \pm 0/019$	$0/15 \pm 0/049$	$0/19 \pm 0/076$	مقدار	
$0/41$	$0/24$	$3/1$	درصد	
$p<0.9$	$p<0.9$	$p<0.9$	آزمون	
$54/67 \pm 1/94$	$61/56 \pm 3/68$	$6/22 \pm 0/34$	قبل	
$54/27 \pm 1/93$	$60/70 \pm 3/65$	$6/07 \pm 0/33$	بعد	SS / ۰.۱۶ × ۰.۰۲۲ NiTi
$0/4 \pm 0/036$	$0/86 \pm 0/052$	$0/15 \pm 0/068$	مقدار	
$0/73$	$1/41$	$2/4$	درصد	
$p<0.9$	$p<0.9$	$p<0.9$	آزمون	

ساخت و پرداخت سیم‌ها توسط کارخانه سازنده یکسان است، برای ارزیابی همبستگی مقادیر اولیه پارامترهای خشونت سطحی نمونه سیم‌های هر چهار گروه تحت آزمون Cronbach's alpha قرار گرفت. با توجه به اینکه در تمامی پارامترهای مورد ارزیابی در چهار گروه سیم $\alpha < 0.9$ است، می‌توان نتیجه گرفت تفاوت معناداری بین سیم‌ها وجود ندارد.

Parenti و همکاران به بررسی اثر کوکالا معمولی و نوعی نوشیدنی بدون گاز Gatorade بر ویژگی‌های شیمیایی و فیزیکی آرج واپرها پری فرم 0.025×0.019 نیتیبنول فعال شونده با گرما پرداختند. نمونه‌ها در ۱۰ میلی‌لیتر از هر نوشیدنی به مدت ۶۰ دقیقه غوطه‌ور شدند.

young با توجه به اینکه هیچ اختلاف معنادار آماری در modulus و hardness، تویوگرافیک و ترکیب شیمیایی بین گروه‌های مختلف یافت نشد، آنها نتیجه‌گیری کردند که نوشیدنی‌های غیر الکلی نمی‌توانند سبب تخریب سیم‌های نیکل تیتانیوم شوند (۱۲).

بحث

این تحقیق اثر نوشابه گازدار کوکاکولا، تولید شرکت خوشگوار را بر روی ۸۰ سیم ارتودنسی نشان داد. مطالعه روی ۲۰ سیم ارتودنسی استینلس استیل 0.022×0.016 و ۲۰ سیم ارتودنسی استینلس استیل 0.016×0.022 سیم نیکل تیتانیوم 0.016×0.022 و ۲۰ سیم نیکل تیتانیوم 0.016×0.022 انجام گرفت و تغییر معنادار آماری در سه متغیر R_z , R_q , R_a مشاهده نشد. در نتیجه فرضیه صفر این تحقیق که پیش‌بینی می‌کرد خشونت سطحی سیم‌ها تغییری نمی‌کند، تایید می‌شود. اختلاف مقادیر اولیه و ثانویه شاخص‌های R_z , R_q , R_a سیم‌های 0.016×0.022 استینلس استیل به ترتیب با مقدار $p<0.9$ P-value و $p<0.9$ به لحاظ آماری معنادار نبودند و همچنین اختلاف مقادیر اولیه و ثانویه شاخص‌های R_z , R_q , R_a سیم‌های 0.016×0.022 استینلس استیل به ترتیب با مقدار $p<0.9$ و $p<0.9$ به لحاظ آماری معنادار نبودند. سیم‌های تهیه شده با فرض این که پروسه آماری معنادار نبودند. سیم‌های تهیه شده با فرض این که پروسه

می‌شوند و فلوراید سیستمیک از طریق چای، مکمل‌های غذایی و بطری‌های آب حاوی فلوراید به بدن می‌رسد، سیم‌های ارتدنسی با مقدار متوسطی از فلوراید در تماس هستند که (۲۶) این موضوع سبب شد تا سوالاتی در خصوص تاثیر فلوراید بر سیم‌های ارتدنسی برای محققان به وجود آید.

در تحقیقات Celso M. Ogawa برای ارزیابی کروزن سیم‌های ارتدنسی نیکل تیتانیوم در برابر دهان‌شویه‌های فلوراید با ترکیبات مختلف که به صورت *In vivo* بر روی پنج بیمار انجام گرفت. آرج واپرها به وسیله AFM و SEM به صورت کمی و کیفی مورد ارزیابی قرار گرفتند. تصاویر AFM نشان‌دهنده تغییرات کیفی تدریجی در جهت افزایش خشونت سطحی هر دو نوع آرج واپر بود. خشونت سطحی سیم در معرض: فلوراید اسیدولیته < سدیم فلوراید < پلاسبو < کنترل

در نتیجه فلوراید به هر دو صورت سدیم فلوراید و فلوراید اسیدولیته سبب افزایش خشونت سطحی می‌شود. خشونت سطحی به طور معنادار با کاربرد فلوراید اسیدولیته افزایش بیشتری نشان می‌داد (۲۷).

مقایسه شرایط داخل دهانی با مطالعه طراحی شده ما به دلیل وجود متغیرهای فراوان و غیر قابل کنترل امکان‌پذیر نیست. هم‌چنین Pop با ارزیابی واپرها استنلس استیل و نیکل تیتانیوم در سه شرایط: واپرها جدید، واپرها غوطه‌ور در کوکا کولا و یا دهان‌شویه فلوراید به مدت ۷ روز در دمای ۳۷ درجه و نیز آرج واپرها که در داخل دهان قرار گرفتند به مدت حداقل چهار هفته. ارزیابی توپوگرافی سطحی سیم‌های در معرض کوکاکولا و محلول‌های فلوراید نشان داد محلول فلوراید اثر قابل توجهی دارد و استفاده داخل دهانی از آرج واپرها هم تغییرات چشمگیرتری در ویژگی‌های سطحی به صورت نواحی خوردگی و تخلخل ایجاد می‌کند (۲۸).

در این مطالعه مدت زمان قرارگیری در معرض اسید ۷ روز است و در مطالعه انجام شده این مدت ۱۲۰ دقیقه، معادل دو ساعت است. از طرفی در مطالعه ما سیم‌ها پس از چهار دقیقه از نوشابه کوکاکولا خارج شده و در بzac مصنوعی که به صورت روزانه

Abalos و همکاران اثر نوشیدنی‌های غیر الکلی با pH پایین را روی رفتار کروزن و توپوگرافی سطحی آرج واپرها ارتدنسی ۰/۰۲۲ × ۰/۰۱۶ از جنس نیکل-تیتانیوم بررسی کردند. الگوهای سطحی متفاوت آرج واپر Ni-Ti از قبیل (فرورفتگی، خراش، ترک، منفذ و یا سطح صاف) انتخاب و به وسیله SEM و laser confocal microscopy ثبت شدند. حجم کلأ نمونه ۴۰ عدد بود (پنج نمونه در هر دسته). آرج واپرها در نوشیدنی غیر الکلی با pH ۵/۵ به مدت کلی ۵۰ دقیقه غوطه‌ور شدند و نتایج با آرج واپرها غوطه‌ور شده در بzac مصنوعی با pH مقایسه شد. Abalos ذکر کرد یک محلول اسیدی با pH نسبتاً پایین به راحتی می‌تواند لایه اکسید محافظتی را حل کند و سبب کروزن زودتر و سریع‌تر شود. وجود حباب‌های محلول گاز کربن دی اکسید موجود در کوکاکولا و ادھیژن آنها به سطوح آرج واپر و نقاط کوچک کروزن سبب می‌شود به تدریج این مناطق کوچک خوردگی به یکدیگر متصل شده و ظرف مدت کوتاهی مناطق بزرگ خوردگی ایجاد شوند.

نتایج نشان‌دهنده افزایش میزان نقایص و خشونت سطحی در نواحی فرورفتگی، ترک و خراشیدگی‌ها با غوطه‌ور شدن در محلول شد و میزان مقاومت به کروزن در واپرها کاهش یافت. ارتباط بین الگوی سطحی و گستردگی میزان کروزن در آرج واپرها نیکل-تیتانیوم با نوشیدنی‌های الکلی با pH پایین نشان داده شده است (۲۵).

این اختلاف می‌تواند ناشی از اختلاف در دقت تست‌های مورد استفاده برای ارزیابی توپوگرافی سطحی باشد. استفاده از تست‌هایی با دقت بالاتر، مقادیر تغییرات کمتر را شناسایی کرده و بر حسب تعاریف آماری متفاوت می‌تواند آنها را معنادار تلقی کند. از طرف دیگر، بzac مصنوعی مورد استفاده در مطالعه C.Abalos و همکاران مقداری اسیدی‌تر از مطالعه ما بود. مقدار این تفاوت اندک است اما در مدت یک ماهه مطالعه می‌تواند موثر باشد.

از آنجا که برای ارتقای سلامت دهان و پیشگیری و کنترل پوسیدگی‌های دندانی، فلورایدها به صورت گستردگی استفاده

مدت زمان کوتاهی با سطح آرج وایرها در تماس است. تماس نوشابه و سیم در شرایط *In vivo* به صورت مداوم نبوده و نوشابه به وسیله بزاق رقیق می‌شود. به علاوه ویژگی‌های بزاق (ترکیبات، pH، میزان ترشح و حجم) و همچنین عادات نوشیدن مثل دفعات نوشیدن از فردی به فرد دیگر متفاوت است (۳۷).

بنابراین تصمیم بر آن شد تا ارزیابی آرج وایرها تحت شرایط دشوارتر نسبت به شرایط محیط دهان انجام شود. تغییرات در خشونت سطحی بعد از قرار گرفتن در معرض نوشابه کوکاکولا به صورت آماری معنایار نبودند.

نتایج پروفیلومتری اولیه نشان‌دهنده خشونت سطحی است که می‌تواند ناشی از پروسه ساخت باشد به نظر می‌رسد پس از غوطه‌ور شدن در کوکاکولا تغییرات خشونت سطحی سیم نه به صورت کلینیکال و نه آماری معنادار نبوده است. این مورد در مغایرت با نتایج مطالعات انجام شده بر روی آرج وایرها ارتودنسی در معرض ماده فلوراید اسیدولیته است که سبب تخریب سطحی شدید در سیم‌های نیکل تیتانیوم می‌شود (۲۷). البته دلیل این اختلاف می‌تواند به دلیل غلظت فلوراید باشد، زیرا علاوه بر pH غلظت ماده نیز در توانایی آن برای تخریب لایه اکسید محافظ حائز اهمیت است (۳۸). به علاوه همچنین این موضع مورد بحث است که آیا نقایصی که در زمان ساخت سیم‌ها به وجود می‌آیند می‌توانند احتمال کروزن آرج وایرها نیکل تیتانیوم را افزایش دهند یا خیر؟ (۳۹).

با توجه به اینکه تفسیر یافته‌های منفی ساده نبوده و نمی‌توان گفت که نوشابه کوکا کولا بر خشونت سطحی آرج وایرهای ارتودنسی بی اثر است، به دست نیامدن شواهد در بررسی ما، شاهدی بر بی اثر بودن نیست، بلکه در واقع این مطالعه با طراحی انجام شده نتوانسته تفاوتی بین خشونت سطحی سیم‌ها قبل و بعد از کاربرد نوشابه کوکاکولا تشخیص دهد. دلیل آن می‌تواند: رقیق شدن غلظت یون هیدروژن به دلیل وجود بزاق مصنوعی و جایگزینی روزانه آن باشد. در رابطه با اثر تجمعی نوشیدنی‌های گازدار غیر الکلی بر کروزن و تغییرات سطحی دستگاه‌های ارتودنسی اتفاق نظر وجود دارد (۴۰) اما نتایج

تعویض می‌شد قرار می‌گرفتند که این امر سبب رقیق و خنثی شدن شرایط اسیدی می‌شود، در حالی که قرارگیری مداوم یک هفته‌ای در محیط اسیدی سبب تخریب و خوردگی قابل توجه سیم‌ها می‌شود و از لحاظ شبیه سازی شرایط دهان مناسب به نظر نمی‌رسد.

از دلایل مقاومت بالا به کروزن سیم‌های نیکل تیتانیوم، لایه اکسید تیتانیوم سطحی است. یک محلول اسیدی با pH نسبتاً پایین به راحتی می‌تواند لایه اکسید محافظتی را از بین ببرد و با جذب هیدروژن سبب ایجاد تغییرات در خصوصیات آرج وایر شود (۲۹).

سیم‌های استنلس استیل نیز یک لایه محافظ فعال کرومیم اکساید دارند که مانع از انحلال اکسیژن به داخل سطح سیم می‌شوند. این ممانعت از اتصال سبب اسالایدینگ مطلوب سیم استنلس استیل در اسلات برآخت می‌شود (۳۰).

از آنجا که نوشابه‌های گازدار بین افراد و به ویژه در بین نوجوانان که عمدۀ بیماران برای درمان‌های ثابت ارتودنسی است، دارای محبوبیت فراوانی است (۳۱) و از آنجا که افزایش خشونت سطحی می‌تواند سبب افزایش نیروهای اصطکاکی در اینترفیس برآخت و سیم شود و نیروی deactivation را کاهش دهد (۳۲)، تغییرات اعمال شده بر وسایل ارتودنسی از طریق مصرف این نوشیدنی‌ها دارای اهمیت کلینیکی بوده و تا به امروز نیز در مطالعات محدودی ارزیابی شده است.

مصرف روز افرون این نوشیدنی‌ها این سوال را ایجاد می‌کند که آیا می‌توانند اثر مخرب بر خشونت سطحی و کروزن سیم‌های ارتودنسی داشته باشند؟ با توجه به اینکه شامل چند نوع اسید هستند و pH بین دو تا سه دارند. (۳۳) در صورتی که این نوشیدنی‌ها بتوانند خصوصیات وایر را تغییر داده و سبب ایجاد اختلال یا کاهش کارآیی درمان شوند، کلینیسین باید از این موارد آگاه باشد (۳۴-۳۶).

مانند هر مطالعه *In vitro*، غیر ممکن بود تا بتوان مدلی طراحی کرد تا به طور دقیق شرایط واقعی را شبیه‌سازی کند که در آن احتمالاً نوشابه قبل از آنکه قورت داده و با بزاق پاک شود تنها

می‌باشد و بدینوسیله از زحمات آقای مهندس ناصر ولایی نیز بخاطر انجام کارهای آماری قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

اين مطالعه داراي کد IR.IAU.DENTAL.REC.1399.089 مي‌باشد

تعارض منافع

نويسندگان، تعارض منافعی را گزارش نکرده اند.

مخالف می‌تواند به دلیل متریال متفاوت، طراحی متفاوت مطالعات، شیوه‌های سنجش متفاوت و همچنین سطحی از معناداری باشد که محققان در بررسی خود تعریف (تفاوت در تست‌های متدولوژیک) می‌کنند. یکی از محدودیت‌های این مطالعه ماهیت درون آزمایشگاهی آن است. با وجود تلاش‌های بسیار برای همانندسازی شرایط بالینی دهان و آزمایشگاهی، نمی‌توان از تفاوت این دو محیط چشمپوشی کرد. مورد دیگر استفاده از شیوه ارزیابی خشونت سطحی به وسیله پروفیلومتر تماسی برای سیم‌ها با سطح مقطع روند است که مشکل بوده و امکان ایجاد خطای بالاست و در نتیجه روش مناسبی نیست. توصیه می‌شود از روش‌های اندازه‌گیری با دقت بالاتر مثل Atomic Force Microscopy بررسی سیم‌های روند) و در سایر مطالعات انجام ارزیابی بر روی سایر نوشیدنی‌های اسیدی محبوب مورد استفاده می‌تواند مفید باشد. با توجه به اینکه بسیاری از سیم‌های استنلیس استیل با مقطع مستطیلی که برای اسلایدینگ به کار می‌روند، همچنین سیم‌های نیکل تیتانیومی که برای مرتب کردن دندان‌ها استفاده می‌شوند، بیش از یک جلسه درمانی و به مدت چند ماه در داخل دهان باقی می‌مانند و تعویض نمی‌شوند، توصیه می‌شود مطالعاتی با فواصل زمانی طولانی‌تر انجام شود، زیرا نتایج حاصل از این مطالعه در صورت تعویض سیم در هر ویزیت ماهانه است.

نتیجه‌گیری

بنظر می‌رسد که استفاده از نوشابه‌های غیرالکلی سبب تغییر و تخریب ویژگی‌های سطحی آرج واپرها ارتودنسی نمی‌شود و اثری بر خشونت سطحی سیم ارتودنسی و در نتیجه طول درمان ندارد.

تشکر و قدردانی

این مقاله مستخرج از پایان نامه با شماره ۸۳۰۰ /ت، جهت دریافت تخصص ارتودنسی خانم دکتر هدیه زند دولتشاهی

References

1. Watanabe I, Watanabe E. Surface changes induced by fluoride prophylactic agents on titanium-based orthodontic wires. *Am J Orthod Dentofacial Orthop* 2003;123:653-6.
2. Schiff N, Grosgogeat B, Lissac M, Dalard F. Influence of fluoride content and pH on the corrosion resistance of titanium and its alloys. *Biomaterials* 2002;23:1995-2002.
3. Cioffi M, Gilliland D, Ceccone G, Chiesa R, Cigada A. Electrochemical release testing of nickel-titanium orthodontic wires in artificial saliva using thin layer activation. *Acta Biomater* 2005;1:717-24.
4. Walker MP, Ries D, Kula K, Ellis M, Fricke B. Mechanical properties and surface characterization of beta titanium and stainless steel orthodontic wire following topical fluoride treatment. *Angle Orthod* 2007;77:342-8.
5. Huang HH. Variation in surface topography of different NiTi orthodontic archwires in various commercial fluoride-containing environments. *Dent Mater* 2007;23:24-33.
6. Mocnik, P., Kosec, T., Kovac, J., & Bizjak, M. (2017). The effect of pH, fluoride and tribocorrosion on the surface properties of dental archwires. *Materials Science & Engineering. C, Materials for Biological Applications*, 78, 682–689. <https://doi.org/10.1016/j.msec.2017.04.050>
7. Lombardo, L., Toni, G., Mazzanti, V., Mollica, F., Spedicato, G. A., & Siciliani, G. (2019). The mechanical behavior of as received and retrieved nickel titanium orthodontic archwires. *Progress in Orthodontics*, 20(1), 1. <https://doi.org/10.1186/s40510-018-0251-z>
8. Lee TH, Huang TK, Lin SY, Chen LK, Chou MY, Huang HH, et al. Corrosion resistance of different nickel-titanium archwires in acidic fluoride-containing artificial saliva. *Angle Orthod* 2010;80:547-53.
9. Kwon YH, Cho HS, Noh DJ, Kim HI, Kim KH. Evaluation of the effect of fluoride-containing acetic acid on NiTi wires. *J Biomed Mater Res B Appl Biomater* 2005;72:102-8.
10. Wu SK, Wayman CM. Interstitial ordering of hydrogen and oxygen in TiNi alloys. *Acta Metallogr* .1988;36:1005-135.
11. Kaneko K, Yokoyama K, Moriyama K, Asaoka K, Sakai J. Degradation in performance of orthodontic wires caused by hydrogen absorption during short-term immersion in 2.0% acidulated phosphate fluoride solution. *Angle Orthod* 2004;74:487-95.
12. Incerti Parenti S., Guicciardi S, Melandri C. Effects of soft drinks on the physical and chemical features of nickel-titanium-based orthodontic wires. *Acta Odontologica Scandinavica* 70(1),49-55,2012.
13. Keerthana P, Chitra P, Puneeth SB, Janardhanam LL. In Vivo Comparison of Ultimate Tensile Strength of Nickel-Titanium Aligning Archwires Exposed to Fluoridated Mouthwash. *Orthodontic Journal of Nepal*. 2020 Sep 4;10(1):21-6.
14. Sofar MK, Rafeeq RA. Evaluation of Mechanical Properties of Niti and CuNiti Archwires in as Received and After Artificial Aging. *Journal of Research in Medical and Dental Science*. 2021 Feb;9(2):73-9.
15. Castro SM, Ponces MJ, Lopes JD, Vasconcelos M, Pollmann MC. Orthodontic wires and its corrosion—The specific case of stainless steel and beta-titanium. *Journal of Dental Sciences*. 2015 Mar 1;10(1):1-7.
16. Aghili HA, Hoseini SM, Yassaei S, Fatahi meybodi SA, Zaeim MHT, Moghadam MG. Effects of carbonated soft drink consumption on orthodontic tooth movements in rats. *J Dent (Tehran)* 2014; 11: 123-30.
17. Hafez AM. Evaluation of the effect of different beverages on the mechanical properties of orthodontic arch wires. *Egyptian Orthodontic Journal*. 2017 Dec 1;52(December 2017):6-15.
18. Hobbelink MG, He Y, Xu J, Xie H, Stoll R, Ye Q. Synergistic effect of wire bending and salivary pH on surface properties and mechanical properties of orthodontic stainless steel archwires. *Prog Orthodont*. 2015 Dec;16(1):1-7.
19. Taghi. Situation. Iranian Beverage industries. Large population. Autumn 2007: 9-12
20. Brantley WA. Orthodontic wires. In: Brantley WA, Eliades T. Orthodontic materials: Scientific and clinical aspects. Stuttgart, Germany: Thieme 2001; 91-99.
21. Singaraju Gowri Sanker, Surendra Shetty V, Diwakar Karanth H.S.A Comparative Study of Phisical and Mechanical Properties of the Different Grades of Australian Stainless Steel Wires. *Trends Biomater. Artif. Organs* ,25(2) ,67-74(2011)
22. Shamohammadi M., Hormozi E., Moradinezhad M. .Surface Topography of plain nickel-titanium(NiTi),as received aesthetic NiTi archwires sterilized by autoclaving or glutaraldehyde immersion:A

- profilometry/SEM/AFM study. International Orthodontics, Vol17, Issue1, March 2019, Page 60-72.
23. Hafez AM. Evaluation of the effect of different beverages on the mechanical properties of orthodontic arch wires. Egyptian Orthodontic Journal. 2017 Dec 1;52(December 2017):6-15.
 24. Alexandria AK, Vieira TI, Python MM, da Silva Fidalgo TK, Fonseca-Goncalves A, Valenca AM, Cabral LM, Maia LC. In Vitro Enamel Erosion and Abrasion-Inhibiting Effect of Different Fluoride Varnishes. Archives of Oral Biology. 2017 May 1;77:39-43.
 25. C. Abalos, A. Paul, A. Mendoza, E. Solano, C. Palazon. Influence of Soft Drinks with Low pH on Different Ni-Ti Orthodontics Archwire Surface Pattern. Journal of Materials Engineering and Performance. Volume 22(3) March 2013-759-766.
 26. Li X, Wang J, Han EH, Ke W. Influence of fluoride and chloride on corrosion behavior of NiTi orthodontic wires. Acta Biomaterialia. 2007 Sep 1;3(5):807-15.
 27. Ogawa C., Faltin K., Maeda F. In vivo assessment of the corrosion of nickel-titanium orthodontic archwires by using scanning electron microscopy and atomic force microscopy. Microscopy Research and Technique. 2020;1-9.
 28. POPS, DUDESCU M, MERIE V, PACURAR M, BRATU C. EVALUATION OF THE MECHANICAL PROPERTIES AND SURFACE TOPOGRAPHY OF AS-RECEIVED, IMERSSED AND AS-RETRIEVED ORTHODONTIC ARCHWIRES . Clujul Medical. 2016;729-744.
 29. Yokoyama K, Hamada K, Moriyama K, Asaoka K. Degradation and fracture of Ni-Ti superelastic wire in an oral cavity. Biomaterials 2001;22:2257-62.
 30. Alwafe N, Hammad S, AbdelMawla El-wassefy N, Hafez A. Evaluation of the Effect of an Experimental Herbal versus Fluoridated Mouthwash on Frictional Resistance and Surface Roughness between Orthodontic Brackets and Two Types of Archwire: In Vitro Study. J Dent Mater Tech 2019; 8(4): 205-214.
 31. Vartanian LR, Schwartz MB, Brownell KD. Effects of soft drink consumption on nutrition and health: A systematic review and meta-analysis. Am J Public Health 2007; 97: 667-75.
 32. Kusy RP, Whitley JQ. Friction between different wire-bracket configurations and materials. Semin Orthod. 1997;3(3):166-177.
 33. Prati C, Montebbugnoli L, Suppa P, Valdre G, Mongiorgi R. Permeability and Morphology of dentin after erosion induced by acidic drinks. J Periodontal 2003;74:428-36.
 34. Daems J, Celis JP, Willems G. Morphological characterization of as-received and in vivo orthodontic stainless steel archwires. Eur J Orthod. 2009;31(3):260-265.
 35. Articolo LC, Kusy K, Saunders CR, Kusy RP. Influence of ceramic and stainless steel brackets on the notching of archwires during clinical treatment. Eur J Orthod. 2000;22(4):409-425.
 36. Acharya A, Jayade VP. Metallurgical properties of stainless steel orthodontic arch wires: a comparative study. Trends Biomat Artif Organs 2005; 18(2): 125-136.
 37. Johansson A, Lingstrom P, Birkhed D. Effect of soft drink on proximal plaque pH at normal and low salivary rates. Acta Odontol Scand 2007;65:352-6.
 38. Huang, H. H. (2007). Variation in surface topography of different NiTi orthodontic archwires in various commercial fluoride-containing environments. Dental Materials, 23(1), 24-33. <https://doi.org/10.1016/j.dental.2005.11.042>
 39. Eliades, T., & Bourauel, C. (2005). Intraoral aging of orthodontic materials: The picture we miss and its clinical relevance. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics, 127(4), 403-412. <https://doi.org/10.1016/j.ajodo.2004.09.015>
 40. Alavi S, Barooti S, Borzabadi-Farahani A. An in vitro assessment of the mechanical characteristics of Nickel-Titanium orthodontic wires in Fluoride solutions with different acidities. J Orthod Sci 2015; 4: 52-6.